

УТВЪРДИЛ:

ПАУН ИЛЧЕВ

и. д. председател на БИМ

УКАЗАНИЯ

**ЗА УДОСТОВЕРЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕН КОНТРОЛ
НА ИЗМЕРВАТЕЛНИ СИСТЕМИ ЗА РАЗХОД НА ФЛУИДИ И
НИВОМЕРНИ ИЗМЕРВАТЕЛНИ СИСТЕМИ**

Съгласувал:

Валентин Старев, гл. директор на ГД МИУ,

29.06.2016

Изготвили:

Цветанка Соколова, н-к на РО София,

29.06.2016

Олга Русева, н-к на сектор ЕВРО, РО София,

29.06.2016 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	Общи положения.....	1
II.	Бензинови, газови и метанови колонки.....	1
	1. Първоначална проверка.....	1
	2. Последваща периодична проверка.....	2
	3. Последваща проверка след ремонт.....	2
	4. Първа последваща проверка на бензиноколонки и газколонки след пускането им в употреба с оценено съответствие.....	3
III.	Нивомерни измервателни системи (НИС).....	3
	1. Първоначална проверка.....	3
	2. Последваща периодична проверка.....	4
	3. Последваща проверка след ремонт.....	4
IV.	Измервателни системи за течности различни от вода (ИСТРВ), монтирани на петролни бази.....	4
	1. Първоначална проверка.....	4
	2. Последваща периодична проверка.....	5
	3. Последваща проверка след ремонт.....	5
	4. Първа последваща проверка на ИСТРВ след пускането им в употреба с оценено съответствие.....	6

I. Общи положения

Целта на настоящите указания е да въведе единен подход при удостоверяването на резултатите от извършен контрол на измервателните системи за разход на флуиди и нивомерни измервателни системи (НИС) от служителите, извършващи този вид проверки.

За целите на настоящите указания под измервателни системи за разход на флуиди се разбират:

- колонки за продажба на течни горива (в т.ч. и втечен въглеродороден газ);
- колонки за продажба на природен газ;
- комбинирани колонки;
- измервателни системи за течности, различни от вода, които са монтирани на петролни бази;

Преди извършване на проверка да се пристъпва задължително след предварителен преглед на удостоверението за одобрен тип или ЕО-сертификата за изследване на типа и местата за поставяне на знаци от контрол (стикери и пломби).

При първа последваща проверка на средства за измерване (СИ), пуснати в експлоатация след оценено съответствие, в случай, че не се разполага с ЕО-сертификата за изследване на типа, да се потърси съдействието на сервизните фирми, монтирали СИ или да се използват всички допустими други начини за осигуряването му.

Задължително е по време на проверка на място служителите да разполагат с копие на удостоверението за одобрен тип или ЕО-сертификата за изследване на типа за справка.

Преди измерване задължително да се направи оглед за наличието на табелки и означения. При липса или унищожени табелки (които не са възстановени до момента на проверката), СИ да се спира от употреба по външен оглед и да се таксува по предвидения начин от Тарифата за таксите, които се събират от БИМ.

При проверката на колонки да се изискват касови бележки за проточеното гориво от всеки проверен пистолет, която да се прикрепва към протокола от проверка за доказателство, че е проследена връзката от колонката до ЕСФП.

II. Бензинови, газови и метанови колонки.

1. На първоначална проверка подлежат колонки за:

- 1.1. течни горива (в т.ч. и втечен въглеродороден газ), при условие, че са с валидно удостоверение за одобрен тип. **Крайният срок за пускане в употреба с първоначална проверка на този вид СИ е 30 октомври 2016 г.**
- 1.2. продажба на природен газ.
- 1.3. комбинирани колонки - при условията на т. 1.1 и т. 1.2.

При първоначална проверка, независимо от броя и вида на системите към нея (разходомер, свързан с показващото устройство (пистолети); колонки за светли горива, газови колонки, метанови колонки и комбинирани колонки), всяка колонка се удостоверява със знак за първоначална проверка, състоящ се от две части, който се поставя върху електронния блок, както е указано в удостоверението за одобрен тип. Приема се като правило, при предвиден знак само от едната страна на електронния блок, да се поставя знак и от другата му страна.

Знакът от първоначална проверка да се запазва на колонката, независимо от броя на последващите проверки след това.

При проверката се установява наличието на производствени пломби на предвидените за поставяне на метрологични пломби места. Производствените

пломби на местата, предвидени за метрологични пломби, се заменят с метрологични пломби за първоначална проверка.

2. Последваща периодична проверка.

Ако колонката е пусната в експлоатация след одобряване на типа, тя се проверява като се спазва изискването за валидността на първоначалната проверка, освен ако в заявлението изрично не е посочено друго (например: проверка по желание или последваща след ремонт).

При извършване на проверката се поставя знак за последваща проверка отново само на двете видими страни на електронния блок и се проверява наличието на пломби на предвидените за това места в удостоверението за одобрен тип или в ЕО-сертификата за изследване на типа.

При първата последваща периодична проверка би следвало всички метрологични пломби да са от първоначална проверка и не е необходимо да се махат и да се поставят нови метрологични от последваща проверка, или да се пристискват с метрологичен знак, или да се поставят допълнителни пломби от последваща проверка. Ако се установи наличие на сервизни пломби на предвидените за метрологични пломби места или липсата на такива, то тази проверка ще трябва да се регистрира като последваща проверка след ремонт, а не като последваща периодична, независимо, че е заявена като периодична.

ЗАБЕЛЕЖКА: Ако към момента на проверката се установи наличието на производствени пломби на местата, предвидени за метрологични пломби, същите трябва да се подменят с метрологични пломби.

Препоръчително е последващите периодични проверки да се заявяват едновременно за всички колонки на един обект.

3. Последваща проверка след ремонт

Ако се заяви колонка за проверка след ремонт в периода на валидността на първоначалната проверка се проверява наличието на всички пломби на предвидените за това места в удостоверението за одобрен тип или ЕО-сертификата за изследване на типа, съответствието на модулите на колонката с одобрения тип и след извършване на проверката се поставят само липсващите метрологични или заменените такива със сервизни пломби.

Ако ремонтната дейност е довела до унищожаване и на метрологичната пломба на електронната глава е необходимо да се извърши пълна проверка на всички системи на колонката и след пломбирането на електронната глава да се поставя знак (стикер) с нова валидност на проверката. Таксуването на проверката трябва да се съобрази с броя на проверените системи, а не с броя на заявените. С оглед на планиране на обема работа, който трябва да бъде извършен, при заявяване на последваща проверка след ремонт от сервизна фирма, същата изрично трябва да отбележи нарушаването на метрологичната пломба на електронната глава (ако случаят е такъв) в заявлението.

Препоръчително е валидността на проверките на всички колонки на един обект да е една и съща.

При последваща проверка след ремонт се изчистват предходните знаци, с изключение на знака от първоначална проверка, ако СИ е пуснато по този ред. Не се поставят знаци (стикери) извън указаните места.

При последваща проверка след ремонт в срока на валидност от предходна периодична проверка, когато не е извършен ремонт с унищожаване на пломбата на електронната глава, се проверява само системата с разходомера, на който е извършен ремонт, и се поставят само пломби с метрологичен знак, като се таксува само броят на системите (разходомерите), които са проверени. Не се променя валидността на стикера от предходната проверка на електронния блок и не се поставят стикери около разходомера или пистолета.

При неизправна или неизползвана система (пистолет), в колонка с повече от една системи, пистолетът се пломбира неподвижно към колонката със знак за забрана, така че да не може да бъде използван. Всички метрологични пломби, свързани с тази система, се отстраняват от проверителите, като това се отразява в протокола от извършената проверка. –Изисква се табела от обекта за обозначаване, че същият пистолет не е в употреба. Целта е да не се спира цялата колонка.

При извършване на проверки на колонки от одобрен тип съгласно националното законодателство, пуснати в употреба, без в удостоверението им да е посочена схемата на пломбиране (Пример: колонки с УОТ, издадено до 2003 г.) се проверява наличието на пломбите, осигуряващи защита от неправомерен достъп при основните възли – електронна глава, дисплей, пулсер, разходомер, диференциален клапан при LPG-колонки и др. (аналогично на изискванията на националното законодателство). Удостоверяването след контрол трябва да е аналогично както при проверка на колонки с одобрен тип.

ЗАБЕЛЕЖКА: Колонките за продажба на природен газ (метанови колонки) се пускат в употреба само след процедури по одобряване на тип и първоначална проверка.

4. Първа последваща проверка на бензиноколонки и газколонки след пускането им в употреба с оценено съответствие.

Първата последваща периодича проверка на СИ с оценено съответствие се извършва след изтичане на един период на валидност на последващата проверка, считано от годината на нанасяне на маркировката за съответствие и допълнителната метрологична маркировка. (Пример: ако SE-маркировката е нанесена през 2016 г., а периодът на последваща проверка е 1 година, то първата последваща проверка следва да се извърши до 31.12.2017 г.).

При заявяване на бензиноколонка или газколонка с оценено съответствие за последваща проверка за първи път е необходимо да се осигури ЕО-сертификата за изследване на типа, включително и схемите на пломбиране, по предвидените възможни начини (общата база на сертификати в БИМ, съдействието на сервизните фирми и др.). Проверява се и наличието на табелки и задължителната маркировка върху колонката.

При невъзможност за осигуряване на ЕО-сертификат за изследване на типа се проверява наличието на пломбите, осигуряващи защита от неправомерен достъп при основните възли – електронна глава, дисплей, пулсер, разходомер, диференциален клапан при LPG-колонки и др. (аналогично на изискванията на националното законодателство). Удостоверяването след контрол трябва да е аналогично както при проверка на колонки с одобрен тип.

Марката за залепване (стикерът) от последваща проверка се поставя върху дисплея на колонката.

III. Нивомерни измервателни системи (НИС)

1. **На първоначална проверка** подлежат само НИС, които са с валидно удостоверение за одобрен тип.

При успешно преминала първоначална проверка, независимо от броя и вида на сондите към нея, всяка нивомерна система се удостоверява със знак за първоначална проверка, състоящ се от две части, върху електронния блок (конзола), както е указано в удостоверението за одобрен тип. Знакът от първоначална проверка да се запазва на конзолата, независимо от броя на последващите проверки след това.

При първоначална проверката се поставят метрологични пломби от първоначална проверка на предвидените в удостоверението места. Ако по време на

проверката се установи, че няма предвидени места за пломбиране върху конзолата, е необходимо такива да бъдат изработени от сервизните фирми успоредно с проверката. (При новомонтирана НИС няма поставени производствени пломби).

При заявена проверка след ремонт преди извършване на първоначална, проверката се извършва и маркира като първоначална и се удостоверява със знак от първоначална проверка, като за сондите се поставят метрологични пломби от първоначална.

ЗАБЕЛЕЖКА: Не се извършва частична проверка на НИС. За да бъде удостоверена със знак от проверка, който се поставя върху конзолата, трябва да са проверени всички системи конзола- сонда, независимо от броя и вида гориво.

2. Последваща периодична проверка.

Когато НИС е пусната в експлоатация с първоначална проверка, същата подлежи на първа последваща, като се спазва изискването за валидността на първоначална проверка.

При извършване на проверката се установява наличието на всички метрологични пломби на сондите. Ако се установи наличие на сервизни пломби или липсват метрологични пломби, то тази проверка ще трябва да се регистрира като последваща проверка след ремонт, а не като последваща периодична, независимо, че е заявена като периодична. След извършването на проверката се поставя знак за последваща проверка отново само на електронния блок (конзолата).

Препоръчително е последващите периодични проверки на НИС за светли горива да се заявяват едновременно с колонките на един обект.

3. Последваща проверка след ремонт

Ако се заяви НИС за проверка след ремонт в периода на валидността на първоначалната проверка се проверява наличието на всички метрологични пломби, съответствието с одобрения тип и след извършване на проверката се поставят само липсващите или подменените със сервизни пломби.

Ако ремонтната дейност е довела до унищожаване на метрологичната пломба на електронния блок (конзолата) е необходимо да се извърши пълна проверка на всички системи (конзола-сонда) на НИС и след пломбирането на конзолата се поставя знак (стикер) с нова валидност на проверката. Таксуването на проверката ще бъде съобразено с броя на проверените системи (конзола-сонда), а не със заявените. С оглед на планиране на обема работа, който трябва да бъде извършен, при заявяване на последваща проверка след ремонт от сервизна фирма, същата изрично трябва да отбележи нарушаването на метрологичната пломба на конзолата (ако случаят е такъв) в заявлението. При последваща периодична проверка се изчистват предходните знаци, с изключение на знака от първоначална проверка. Не се поставят знаци (стикери) извън указаните места.

При последваща проверка след ремонт в срока на валидност на предходна периодична проверка, когато не е извършен ремонт с унищожаване на пломбата на конзолата, се проверява само системата с ремонтираната сонда, и се поставя само пломба с метрологичен знак. Таксува се само броя на системите (конзола-сонда), които са проверени. Не се променя валидността на стикера от предходната проверка на конзолата и не се поставят стикери, отнасящи се до една сонда.

В случаите, когато проверка на НИС е заявена и в момента на проверката за резервоарите не бъде предоставено актуално свидетелство за калибриране от акредитирана лаборатория, НИС се спира от употреба със знак за забрана.

IV. Измервателни системи за течности различни от вода (ИСТРВ), монтирани на петролни бази

1. На първоначална проверка подлежат ИСТРВ, които са с валидно удостоверение за одобрен тип. **Крайният срок за пускане в употреба с първоначална проверка е 30 октомври 2016 г.**

При първоначална проверка, независимо от броя и вида на системите към нея (система с един разходомер и едно показващо устройство, система с паралелно работещи разходомери, системи с няколко разходомери, работещи с общ електронен блок), всяка ИСТРВ се удостоверява със знак за първоначална проверка, състоящ се от две части, както е указано в удостоверението за одобрен тип. Приема се като правило, при ИСТРВ с няколко разходомера, знак да се поставя само на електронния блок (контролера).

Знакът от първоначална проверка да се запазва на системата, независимо от броя на последващите проверки след това.

Ако при извършване на проверката се установи наличието на производствени пломби на местата, предвидени за поставяне на метрологични пломби, същите се заменят с метрологични пломби от първоначална проверка.. Ако при извършване на проверката не се установи наличие на производствени пломби на местата, предвидени за поставяне на метрологични пломби, на същите се поставят метрологични пломби за първоначална проверка.

2. Последваща периодична проверка.

Ако ИСТРВ е пусната в експлоатация след одобряване на типа, тя се проверява, като се спазва изискването за валидността на първоначална проверка.

При извършване на проверката се проверява за наличието на всички метрологични пломби на системата и се поставя знак за последваща проверка отново само на електронния блок.

При първа последваща периодична проверка би следвало всички метрологични пломби да са от първоначална проверка и не е необходимо да се махат и да се поставят нови, или да се пристискват с метрологичен знак от последваща проверка. Ако се установи наличието на сервизни пломби или липсват метрологични пломби на предвидените за това места, то тази проверка ще трябва да се регистрира като последваща проверка след ремонт, а не последваща периодична, независимо, че е заявена като периодична.

Препоръчително е последващите периодични проверки да се заявяват едновременно за всички системи на един обект.

3. Последваща проверка след ремонт.

Ако се заяви ИСТРВ за проверка след ремонт в периода на валидността на първоначалната проверка, се проверява наличието на всички метрологични пломби, съответствието на елементите на системата с одобрения тип и след извършване на проверката се поставят само липсващите или заменените със сервизни пломби.

Ако ремонтната дейност е довела до унищожаване на метрологичната пломба на електронния блок е необходимо да се извърши пълна проверка на всички системи и след пломбирането на електронния блок да се поставя знак (стикер) с нова валидност на проверката. Таксуването на проверката ще бъде съобразена с броя на проверените системи, а не със заявените. С оглед на планиране на обема работа, който трябва да бъде извършен, при заявяване на последваща проверка след ремонт от сервизна фирма, същата изрично трябва да отбележи нарушаването на метрологичната пломба на електронната глава (ако случаят е такъв) в заявлението. Препоръчително е валидността на проверките на всички системи на един обект да е една и съща. Целта е периодичната последваща проверка да се извършва за целия обект на един път, а не да се посещава даден обект съобразно броя на системите на обекта.

При последваща проверка след ремонт в срока на валидност от предходна периодична проверка, когато не е извършван ремонт с унищожаване на пломбата на електронния блок, се проверява само системата с разходомера, на който е извършен ремонт и се поставя само пломба с метрологичен знак, като се таксува само броя на системите (разходомерите), които са проверени. Не се променя валидността на стикера от предходната проверка на електронния блок и не се поставят стикери около разходомера.

4. Първа последваща проверка на ИСТРВ след оценено съответствие.

Първата последваща периодична проверка на СИ с оценено съответствие се извършва след изтичане на един период на валидност на последващата проверка, считано от годината на нансяне на маркировката за съответствие и допълнителната метрологична маркировка.

Преди започване на проверката е необходимо да се осигури по предвидените възможни начини (общата база, съдействието на сервизните фирми и др.) ЕО-сертификата за изследване на типа, включително и схемите на пломбиране. Проверява се и за наличието на табелки и задължителната маркировка върху системата.

При липса на ЕО-сертификат се проверява наличието на пломбите, осигуряващи защита от неправилен достъп при основните възли – електронна глава, пулсер, разходомер, термометри, първични преобразуватели на налягане и др (аналогично на изискванията на националното законодателство). Удостоверяването след контрол е аналогично както при проверка на колонки с одобрен тип.